

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
OPĆINA KLADANJ
OPĆINSKI NAČELNIK**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE KLADANJ
ZA PERIOD 2026. – 2028. GODINA**

Kladanj, juni 2025. godine

Na osnovu članova 15., 16., 17. i 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“, br.102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25), člana 15. Zakona o principima lokalne samouprave („Službene novine Federacije BiH“,br. 49/06), člana 40. i 124. Statuta Općine Kladanj („Službeni glasnik Općine Kladanj“,broj 9/11) Općinski načelnik
d o n o s i

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE KLADANJ ZA PERIOD 2026. – 2028. GODINA

– Uvod u Dokument okvirnog budžeta

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl.novine Federacije BiH“, br.102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25) izrađen je Dokument okvirnog budžeta Općine Kladanj za period 2026.-2028. godina koji predstavlja preliminarni nacrt budžeta Općine Kladanj za 2026. godinu i sadrži početne projekcije budžeta za 2027. i 2028. godinu.

Osnova za izradu budžeta zasniva se i na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem Instrukcije 1. o načinu i elementima izrade DOB-a, a na osnovu koje budžetski korisnici dostavljaju prijedloge prioriteta potrošnje u okviru svojih nadležnosti. DOB izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine sa ciljem stvaranja što bolje strateške osnove za pripremu budžeta.

S obzirom na to da je donošenje poreskih propisa i vođenje makroekonomske politike u nadležnosti Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i kantona, navedene smjernice viših nivoa vlasti su osnov za pripremu ovog dokumenta.

Dokument okvirnog budžeta za period 2026. - 2028. godina izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta.

Dokumentom okvirnog budžeta predstavlja preliminarni okvirni nacrt budžeta za 2026. godinu, te daje predviđanja za 2027-2028. godinu.

Ovaj dokument je urađen na bazi slijedećih dokumenata:

- Smjernice ekonomske i fiskalne politike Tuzlanskog kantona za period 2026. - 2028.godina,
- Revidiranih projekcija prihoda od indirektnih i direktnih poreza gradova/općina Tuzlanskog kantona za 2025.godinu i projekcije za period 2026.-2028.godina, broj: 07/1-11-17831.3/25 od 02.06.2025.godine
- Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza, broj: 05-11-40-RPP-1/25 od 10.06.2025. godine dostavljenih od JU Direkcija regionalnih cesta TK
- Izvršenje budžeta Općine Kladanj za 2024. godinu.

Još jedan bitan cilj Dokumenta okvirnog budžeta je i da osigura sveobuhvatan i konsolidovan okvir planiranja rashoda na nivou općine.

Dokumentom okvirnog budžeta kao okvirni dokument za donošenje Budžeta predstavlja osnovu za planiranje jednogodišnjeg budžeta i nije limitirajući faktor planiranja prihoda i izdataka prilikom donošenja dokumenata Budžeta ali treba predstavljati gornju granicu rashoda za trogodišnji period prilikom pripreme budžetskih zahtjeva i ako je skoro nemoguće postići identične vrijednosti projiciranih Dokumentom okvirnog budžeta i nacrtom, odnosno prijedlogom budžeta.

Poglavlje 1. - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

Jedan od osnovnih preduslova održivog ekonomskog rasta te povećanja zaposlenosti jeste makroekonomska stabilnost. Makroekonomska stabilnost ostvarit će se efikasnim upravljanjem javnim finansijama kroz daljnje unapređenje procesa upravljanja državnim budžetom, fiskalnu konsolidaciju i efikasno upravljanje javnim dugom, jačanje sistema unutrašnjih finansijskih kontrola i interne revizije te razvojem makroekonomske statistike. Ovakva nastojanja Ministarstva finansija moraju imati potporu svih budžetskih korisnika i drugih koji koriste sredstva budžeta Tuzlanskog kantona, a iskazana kroz Smjernice i ciljeve fiskalne politike za 2026-2028. godinu i Dokument okvirnog Budžeta TK za period 2025-2027. godina. U ovome poglavlju riječ je o najnovijim makroekonomskim kretanjima u BiH, Federaciji BiH i Tuzlanskom kantonu, s fokusom na 2024. godinu, kao i o projiciranom makroekonomskom okviru za naredni srednjoročni period. Korišteni historijski podaci, koji su ujedno bili i osnova za izradu makroekonomskih procjena i projekcija, prikupljeni su od svih relevantnih statističkih institucija u zemlji, kao i ostalih relevantnih domaćih i međunarodnih institucija.

1.1. Ekonomski rast

Od početka 2025. godine, inflatorni pritisci počeli su rasti uslijed rasta cijena hrane, povećanja učešća hrane u ukupnoj strukturi domaće potrošnje, te rasta cijena električne energije i usluga. Povećanje minimalne plate, od januara 2025. godine, dodatno je pojačalo inflatorne pritiske, uslijed čega je stopa inflacije značajno revidirana za 2025. godinu, u odnosu na jesenji krug srednjoročnih makroekonomskih projekcija. Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena revidirana je najviše za 1,7 procentni poen, na nivo od 3,5% u 2025. godini. Na osnovu trenutnih ekspertskih ocjena, temeljem vrlo malog broja zvaničnih podataka, očekuje se da će ukupna inflacija slabiti u projekcijskom horizontu.

U ovom trenutku ne postoje modelske, niti ekspertske procjene efekata povećanja minimalne plate, ali i svih ostalih plata, na potrošačke cijene ili cjenovnu konkurentnost proizvoda u Bosni i Hercegovini. Povećanje minimalne plate u oba entiteta rezultiralo je rastom prosječnih plata. Uslijed povišene inflacije, i plate, djelimično, rastu zbog usklađivanja sa promjenama cijena, kako bi se nadoknadio akumulirani gubitak kupovne moći. Kako inflacija potiče zahtjeve za rast plata, tako i porast plata može povratno djelovati na inflaciju. Ovakvom dvosmjernom vezom dolazi do takozvane spirale cijena i plata, odnosno procesa uzajamnog poticanja rasta cijena i plata, čiji intenzitet nije konstantan tokom vremena, nego zavisi i od ostalih faktora na tržištu.

Preljevanje efekata rasta plata na druge sektore ekonomije može imati značajan uticaj na ukupnu inflaciju i dinamiku domaćeg tržišta rada, ali, indirektno, i na buduću ekonomsku aktivnost. Uočljivo povećanje minimalnih plata u 2025. godini može uzrokovati dalja povećanja plata u drugim sektorima kako bi se zadržala konkurentnost i privukli kvalifikovani radnici. Sa druge strane, nije realistično očekivati da će i zaposlenost rasti dosadašnjim stopama, imajući u vidu rast prosječne plate. Trenutno, posebno je uočljiva veza između promjena u visini nominalne plate u djelatnostima sa najnižom prosječnom neto platom i cijenama usluga, koje znatno utiču na temeljnu inflaciju. Za prva dva mjeseca 2025. godine, CBBiH procjenjuje temeljnu inflaciju na 4,34%, a inflaciju u uslugama na 4,85%.

Prema trenutno raspoloživim preliminarnim statističkim podacima (statistika nacionalnih računa i kratkoročne statistike) za 2024. godinu u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend rasta privredne aktivnosti. Naime, prema podacima BHAS-a za period januar – septembar 2024. godine (BDP, rashodni pristup, tromjesečni podaci) procjenjuje se da je **realni rast BDP-a u Bosni i Hercegovini iznosio 2,5%** u odnosu na isti period prethodne godine. Ova stopa ekonomskog rasta identična je ranijoj procjeni DEP-a o kretanju ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2024. godini koja je također iznosila 2,5%. ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a u Bosni i Hercegovini može se zaključiti da je domaća tražnja (potrošnja i investicije) bila glavni oslonac ekonomskog rasta, dok je izvozna tražnja usljed pada izvoza i povećanja trgovinskog deficita imala negativan utjecaj na rast BDP-a. Naime, prema procjeni DEP-a za 2024. godinu rast finalne potrošnje iznosio 2,6%, tako da je doprinos iste u rastu BDP-a iznosio 2,2 p.p. Detaljnije posmatrano, registrirani rast privatne i javne

potrošnje bio identičan i iznosio je 2,6% , dok su doprinosi ukupnom ekonomskom rastu iznosili privatna potrošnja 1,7 p.p. i javna potrošnja 0,5 p.p.Ovaj rast privatne potrošnje iznosio je omogućen je zahvaljujući određenom povećanju broja zaposlenih, povećanju plata i penzija, te povećanom prilivu doznaka građana iz inostranstva i usporavanju inflacije u zemlji u poslednjih nekoliko mjeseci.S druge strane, nešto viši nivo javnih rashoda na svim nivoima vlasti s ciljem zaštite životnog standarda građana u sklopu borbe protiv inflacije bio je ključni razlog povećanja javne potrošnje u zemlji. Pored finalne potrošnje, procjenjuje se da je pozitivan doprinos ekonomskom rastu ostvaren je i u okviru investicija obzirom da su iste ostvarile rast od oko 8%. Pored privatnih investicija koje čine veći dio ukupnih investicija u Bosni i Hercegovini (oko 85% ukupnih investicije) , u 2024. godini značajan doprinos je ostvaren i u okviru javnih investicija obzirom na izbornu godinu.

S druge strane, za razliku od prethodnih godina, tokom 2024. doprinos vanjskog sektora u ekonomskom rastu u Bosni i Hercegovini bio je negativan. Naime, prema trenutno raspoloživim međunarodnim statističkim podacima u zemljama EU došlo je do usporavanja ekonomskog rasta što se negativno odrazilo na vanjskotrgovinsku robnu razmjenu i konačnici na ekonomski rast u Bosni i Hercegovini.Prema podacima Eurostat-a za 2024. godinu procjenjuje se da je stopa ekonomskog rasta na novou EU27 iznosila svega 1,0%, dok su pojedine zemlje koje predstavljaju glavna izvozna tržišta za bh proizvode kao što su Njemačka i Austrija zabilježile negativne stope ekonomskog rasta. Ovo usporavanje privredne aktivnosti negativno se odrazilo na vanjskotrgovinsku razmjenu u Bosni i Hercegovini u 2024. godini. Naime, Bosna i Hercegovina je nakon dvocifrenog rasta u prethodnih nekoliko godina, u 2024. godini zabilježila znatno slabije rezultate u okviru vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Smanjenje vanjskotrgovinske razmjene posljedica je smanjenja izvoza (naročito izvoza roba), dok je uvoz uvećan usljed jačanja domaće tražnje. Naime, prema procjeni DEP-a za 2024. godine u Bosni i Hercegovini je registrirano smanjenje izvoza za 1,6%, dok je uvoz uvećan za 2,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovakav trend krenja izvoza i uvoza rezultirao povećanjem trgovinskog deficita, tako da je ukupni doprinos trgovinskog bilansa u ekonomskom rastu bio izrazito negativan.

Imajući u vidu navedeno u Federaciji BiH u tekućoj 2025. godini očekuje se skroman rast realne ekonomske aktivnosti od 2,7%, a za period 2026. – 2028. godine prosječna stopa realnog rasta procjenjuje se na 3,1%.

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji za period 2023-2028

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nominalni BDP u mil KM	50.932	53.560	56.568	59.367	62.294	65.553
Nominalni rast u %	11,7	5,2	5,6	4,9	4,9	5,2
BDP deflator (prethodna godina = 100)	109,6	102,6	102,9	101,9	101,7	101,8
Realni BDP u mil KM (prethodna godina = 100)	46.458	52.223	54.998	58.258	61.230	64.362
Realni rast u %	1,9	2,5	2,7	3,0	3,1	3,3
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	6,1	1,7	3	2	1,9	1,8
Potrošnja u mil KM	43.658	45.749	48.053	49.897	51.880	53.673
Realni rast u %	1,3	2,6	2,1	1,8	2,0	1,5
Vladina potrošnja u mil KM	9.548	10.044	10.426	10.791	11.223	11.615
Realni rast u %	2,1	2,6	1,8	1,7	2,1	1,6
Privatna potrošnja u mil KM	34.111	35.705	37.627	39.106	40.657	42.057
Realni rast u %	1,1	2,6	2,2	1,9	2,0	1,5
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	11.519	12.665	13.475	14.229	15.233	16.402
Realni rast u %	12,1	8,1	4,5	4,1	5,6	6,2
Vladine investicije u mil. KM	1.487	1.681	1.798	1.969	2.127	2.339
Realni rast u %	7,6	9,7	3,9	7,2	5,8	7,7
Privatne investicije u mil KM	10.031	10.984	11.676	12.260	13.106	14.063
Realni rast u %	12,8	7,9	4,6	3,7	5,5	5,9
Uvoz u mil. KM	27.798	28.761	30.218	31.477	33.127	34.924
Nominalni rast u %	-1,6	3,5	5,1	4,2	5,2	5,4
Realni rast u %	-1,3	2,5	3,6	2,6	3,6	4,0
Izvoz u mil. KM	21.931	21.960	23.097	24.157	25.666	27.429
Nominalni rast u %	-0,5	0,1	5,2	4,6	6,2	6,9
Realni rast u %	-1,2	-1,6	3,4	2,9	4,7	5,3
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	23,4	23,9	24,0	24,5	24,9	26,0
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1.157	-1.802	-2.063	-2.227	-2.344	-2.337
Rast u %	-42,2	55,8	14,5	8,0	5,2	-0,3
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-2,3	-3,4	-3,6	-3,8	-3,8	-3,6

Izvor: DEP - mart 2025. godine.

U posljednjem DEP-ovom dokumentu makroekonomskih projekcija se napominje da važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u narednom periodu, pored internih dinamika, predstavljaju i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito uzemljama EU-27. DEP-ove projekcije makroekonomskih pokazatelja zasnivaju se na trenutno dostupnom izdanju European Economic Forecast Spring 2024.

Prema navedenom izvještaju projektovani realni ekonomski rast u zemljama EU u 2026. godini iznosi 1,8% , očekivana stopa inflacije 2%, dok bi nezaposlenost trebala iznositi 5,9%.

Prema projekcijama DEP-a na bazi raspoloživih podataka i makroekonomskih modela u Bosni i Hercegovini se očekuje realni rast BDP-a od 2,7%. Glavne pretpostavke u osnovnom scenariju

ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini za 2025. godinu predstavljaju nešto povoljnije vanjsko okruženje (viša stopa ekonomskog rasta u zemljama EU i regiona), stabilizacija internih dinamika u zemlji. U skladu s tim, očekuje se da bi domaća tražnja kroz povećanje potrošnje i djelimično investicija trebala predstavljati glavno uporište projektovanog ekonomskog rasta, uz nešto pozitivniji doprinos vanjskog sektora u odnosu na prethodnu godinu. Prema projekcijama DEP-a, očekivani rast broja zaposlenih, povećanje minimalne plate u FBiH, povećan priliv doznaka građana iz inostranstva uz umjerenu inflaciju bi trebali rezultirati porastom raspoloživog dohotka građana što bi omogućilo nastavak trenda rasta privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini od 2,2%. Pored privatne potrošnje, planirana povećanja budžeta na svim nivoima vlasti ukazuju na mogući rast javne potrošnje sa očekivanom stopomrasta od 1,8%. Očekivana povećanja kako privatne tako i javne potrošnje ukazuju da se u 2025. godini u Bosni i Hercegovini može očekivati rast finalne potrošnje od 2,1% uz pozitivan doprinos ekonomskom rastu od 1,8 p.p. Ako se ima u vidu da finalna potrošnja u strukturi BDP-a u Bosni i Hercegovini učestvuje sa oko 85%, može se zaključiti da će ovaj projektovani rast potrošnje predstavljati ključno uporište ekonomskog rasta u zemlji. S druge strane, pored povećanja potrošnje unatoč određenim internim izazovima u Bosni i Hercegovini se očekuje i nastavak trenda rasta investicija. Međutim očekivana stopa rasta investicija je nešto niža u odnosu na prethodnu godinu i iznosi oko 4,5% uz pozitivan doprinos ekonomskom rastu od skoro 1,1 p.p.

U Bosni i Hercegovini se očekuju nešto bolji rezultati kretanja izvoza u 2025. godini, u odnosu na 2024. godinu i to usljed poboljšanja ekonomske aktivnosti sa glavnim trgovinskim partnerima. U skladu s tim, očekuje se povećanje ukupnog izvoza od 3,4%, pri čemu je očekivani rast izvoza roba 3,0% a rast izvoza usluga 4,1%. S druge strane, visok nivo domaće tražnje (porast potrošnje i investicije) rezultirao bi povećanjem ukupnog uvoza u Bosnu i Hercegovinu od 3,6%, pri čemu je očekivani rast uvoza roba 3,6% a uvoza usluga 4,2%. Ovakva kretanja izvoza i uvoza u 2025. godini rezultirali bi blagim povećanjem vanjskotrgovinskog bilansa od 4,3% uz negativan doprinos ekonomskom rastu od 0,5 p.p. Veoma važnu odrednicu za ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini u periodu 2026. – 2028. pored internih dinamika predstavljat će i ekonomska kretanja u vanjskom okruženju, naročito u zemljama EU27. Naime, poslednjih nekoliko godina svjetsku ekonomiju a samim tim i ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini obilježile su veliki izazovi, kao što su globalna pandemija, sukobi u Ukrajini i dr. Negativne ekonomske posljedice ovih dešavanja na svjetsku ekonomiju su već vidljive i manifestuju se kroz trgovinske, finansijske, cjenovne šokove koji nisu zaobišli ni Bosnu i Hercegovinu. Naime, raniji izvještaji su pokazali da vanjsko okruženje (EU i zemlje regiona) predstavljaju veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini. Međutim, unatoč evidentnim nestabilnostima u svijetu referentne međunarodne institucije u svijetu kao što su MMF – Međunarodni Monetarni Fond, Svjetska Banka i Evropska Komisija u određenim publikacijama ukazuju na nastavak trenda ekonomskog rasta. Projicirana stopa globalnog ekonomskog rasta u toku ovog perioda iznosi oko 3,3% dok DG ECFIN-a za zemlje EU u svom jesenjem izvještaju nastavak trenda ekonomskog rasta i stabiliziranje inflacije. Osnovni zaključci svih navedenih izvještaja kada su u pitanju kako međunarodna ekonomska kretanja tako i ekonomski trendovi u Bosni i Hercegovini jeste da se ekonomski rast neće vratiti na nivo predpandemijskih stopa rasta, dok se s druge strane može očekivati stabilizacija svjetskih cijena roba i usluga. S toga vrijedi istaći da je se DEP prilikom pripreme ovog izvještaja u okviru projiciranih ekonomskih kretanja u međunarodnom ekonomskom okruženju koristio trenutno dostupnim izdanjem European Economic Forecast Spring 2024. Prema navedenom izvještaju projektovani realni ekonomski rast u zemljama EU u 2026. godini iznosi 1,8%, očekivana stopa inflacije 2%, dok bi nezaposlenost trebala iznositi 5,9%.

Obzirom da eksterne dinamike predstavljaju veoma važnu strukturalnu odrednicu svih ekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini vrijedi istaći da će najnovija dešavanja imati odlučujuću ulogu za izgled ekonomskog rasta u zemlji u narednom periodu. Osim eksternih dinamika, jako bitan faktor za ekonomski rast u zemlji tokom programskog perioda 2026. – 2028. godina predstavljat će i institucionalni kapacitet zemlje u provedbi strukturalnih reformi kako bi se ojačao doprinos internih dinamika u kreiranju istog. Daljnje usložnjavanje kako eksternih tako i internih dinamika bi imalo veoma negativne posljedice po bosanskohercegovačku ekonomiju i smanjila njen potencijalni rast. Imajući u

vidu navedene kako eksterne tako i interne okolnosti, prema projekcijama DEP-a u osnovnom scenariju za period 2026. – 2028. godina u Bosni i Hercegovini se može očekivati ekonomski rast sa prosječnom stopom ekonomskog rasta od oko 3,1% na godišnjem novou (2026: 3,0% , 2027. 3,1% i u 2028. 3,3%). Predpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta tokom ovog perioda trebala predstavljati domaća tražnja kroz povećanje privatne potrošnje i investicija. Naime, adekvatna provedba strukturnih reformi (ERP, Reformska agenda i ostali strateški dokumenti) doveli bi do povećanja ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji kroz povećanje ukupne proizvodnje, broja zaposlenih, povećanja investicionih ulaganja (privatnih i javnih), kao i prihoda od izvoza (roba i usluga): u osnovnom scenariju se očekuje da bi ova dešavanja u konačnici rezultirala povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. Tako se u period 2026. – 2028. godine očekuje prosječna stopa rasta privatne potrošnje od 1,8%. S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu u kroz proces fiskalne konsolidacije u Bosni i Hercegovini tokom ovog perioda očekuje se postepena stabilizacija javnih finansija kroz smanjenje javnih rashoda i istovremeno povećanje javnih prihoda kako bi se ograničio rast javne potrošnje. Tako se u periodu 2026. – 2028. godina očekuje prosječni rast javne potrošnje od oko 1,8% na godišnjem nivou. Ako se ima u vidu da bi tokom ovog perioda projicirana stopa ekonomskog rasta bila viša u odnosu na rast javne potrošnje, udio iste u strukturi BDP-a bi se djelimično smanjio na oko 18%. U ovom vremenskom periodu očekuje se da bi mjerama fiskalne politike dio sredstava iz tekuće potrošnje trebao biti kanaliziran u svrhu jačanja investicione potrošnje u Bosni i Hercegovini. Samim tim, uz poboljšanje poslovnog ambijenta, investicije bi za razliku od prethodnih godina mogle imati značajniji rast a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a. U periodu 2026. – 2028. godina u Bosni i Hercegovini se očekuje povećanje investicija po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od oko 5,3% (2026:4,1%, 2027:5,6%, 2028:6,2%). U ovom vremenskom okviru pored povećanja privatnih investicija koje čine većinski dio ukupnih investicija (oko 85% ukupnih investicija) kao što je to i ranije navedeno, očekuje se i značajniji doprinos javnih investicija. Smatra se da bi napredak u procesu evropskih integracija u kombinaciji sa unapređenjem poslovnog okruženja kroz reformske procese mogli povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u Bosni i Hercegovinu. S druge strane, obzirom na strukturu i poziciju ekonomije Bosne i Hercegovine, smatra se da će javne investicije predstavljati nešto važniju polugu za podsticanje ekonomskog rasta u srednjem roku. Projekti u okviru izgradnje putne infrastrukture i energetski projekti – zelena tranzicija, kao i raspoloživost sredstava kod međunarodnih finansijskih institucija bi uz adekvatnu i pravovremenu implementaciju istih mogli rezultirati godišnjim povećanjem javnih investicija od oko 7%, u periodu od 2026. do 2028. godine. Tako bi u srednjoročnom vremenskom okviru udio javnih investicija u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini bio povećan na oko 3,5% BDP-a. Postepena stabilizacija u eksternom okruženju uz unapređenje industrijske baze i podizanje konkurentnosti u zemlji predstavljaju preduslov poboljšanja vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Međutim za razliku od ranijih projekcija dodatni izazov bh. ekonomiju naročito u okviru izvozno orjentisane prerađivačke industrije i izvoza roba predstavljat će uvođenje CBAM.a od strane EU. Kašnjenja i parcijalna provedba potrebne regulative mogli bi značajno oslabiti međunarodnu konkurentnost bosanskohercegovačke ekonomije i oslabiti njenu vanjsku poziciju na izvoznim tržištima.

U tom slučaju u Bosni i Hercegovini se može nešto niži prosječni godišnji rast ukupnog izvoza od oko 4,3% (2026:2,9%, 2027:4,7%, 2028:5,3%). Ovdje posebno treba naglasiti doprinos usluga, obzirom da je udio istih u poslednjih nekoliko godina značajno uvećan i vrlo često amortizovao određene gubitke u okviru izvoza roba koji su nastali usljed fluktuacija na međunarodnim tržištima.. Tako bi tokom ovog perioda zahvaljujući ovom izvoznom rastu udio izvoza u BDP-u bio povećan na oko 42% na kraju 2028. godine. S druge strane, očekuje se da bi se uvoz u ovom vremenskom periodu trebao kretati po nešto starijoj godišnjoj stopi rasta od 3,4% (2026: 2,6%, 2027: 3,6%, 2028: 4,0%). Posljedica ovakvog kretanja uvoznog rasta bila bi stabilizacija udjela uvoza u BDP-u na oko 53% BDP-a na kraju 2028. godine. Nešto snažniji rast izvoza u odnosu na rast uvoza u srednjem roku bi rezultirao postepenom stabilizacijom vanjskotrgovinskog bilansa kao udio u BDP-u na 11%, odnosno neutralnim doprinosom

ekonomskom rastu, dok bi pokrivenost uvoza izvozom zaključno sa 2028. godinom trebala iznositi skoro 78,5%.

Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji BiH prate makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji. Obzirom na visok nivo nepredvidivosti krajnjeg ishoda ekonomskih tokova, moguće su i značajnije promjene u realizaciji projekcija javnih prihoda..

Neizvjesnost u vanjskom okruženju prepoznata je kao izraženiji rizik po ostvarenje prognoziranog srednjoročnog ekonomskog rasta. Od domaćih rizika značajan potencijalni negativan utjecaj mogao bi imati spor tempo provođenja ekonomskih reformi. poseban akcenat se stavlja i na obavezu provedbe reformi domaćeg zakonodavstva u oblasti zelene energije do 2026. godine, čija kašnjenja bi u značajnoj mjeri mogla ugroziti ukupnu konkurentnost Bosne i Hercegovine, te dovesti do pada domaćeg bruto proizvoda.

Projekcije poreznih prihoda i obaveznih socijalnih doprinosa za 2025. godinu, temelje se na trenutno provedenim izmjenama politika, prate projektovane makroekonomske pokazatelje, kao i tekuće trendove u naplati, korigovane za jednokratne utjecaje. Potencijalna implementacija novih mjera u ovoj oblasti, u narednom srednjoročnom periodu, u značajnoj mjeri može imati odraz i na projicirani nivo naplate.

Na drugačiji ishod u naplati javnih prihoda mogu u značajnoj mjeri utjecati: izmjene ostalih poreznih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijenta raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta u odnosu na trenutno procijenjeni, promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH, rad poreznih administracija, te razvoj drugih događaja poput novih elementarnih nepogoda i sl.

1.2. Industrijska proizvodnja i robna razmjena

Međunarodni i domaći statistički podaci za 2024. godinu ukazuju na to da je došlo do značajnog usporavanja privredne aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu. Naime, prema podacima Eurostata za 2024. godinu u zemljama EU zabilježen je ekonomski rast od svega 1% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je pad fizičkog obima industrijske proizvodnje iznosio oko 2,4%.ⁿ Čini se da je sličan trend kretanja privredne aktivnosti primjetan i u Bosni i Hercegovini. Naime, prema trenutno raspoloživim preliminarnim podacima BHAS-a za 2024. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila rast BDP-a od 2,5%, dok je s druge strane pad fizičkog obima industrijske proizvodnje iznosio 4,2% u odnosu na prethodnu godinu. Na osnovu ovih pokazatelje može se zaključiti da Bosna i Hercegovina prati trendove koji su evidentni u zemljama EU, te da su usluge glavni nosioci povećanja ekonomske aktivnosti u zemlji.

Ovakav trend kretanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini na neki način ukazuje da su ekonomski trendovi u zemlji determinisani privrednim kretanjima u zemljama EU. S druge strane, također ukazuje na usporavanje ekonomskih trendova u odnosu na prethodne godine. Ako se detaljnije posmatra struktura fizičkog obima proizvodnje u Bosni i Hercegovini u 2024. godini vidljivo je da je pad proizvodnje registriran u okviru prerađivačke industrije 4,4% i u sektoru rudarstva 7%, dok je nešto blaži pad proizvodnje ostvaren u sektoru za proizvodnju električne energije 0,9%. Na osnovu ovih pokazatelja može se zaključiti da su kretanja u okviru prerađivačke industrije koja Čini oko V* ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini bila ključna za pad fizičkog obima proizvodnje. Pad proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini posljedica slabljenja izvozne (ražnje i samim tim obima proizvodnje u okviru izvozno orijentiranih grana, što također potvrđuju i pokazatelji o padu robnog izvoza u 2024. godini.

U periodu 2025.-2028. godina, kako u Bosni i Hercegovini tako i u svijetu očekuje se osjetnija stabilizacija ekonomskog rasta što će se odraziti i na kretanje obima proizvodnje, zaposlenosti i izvoza. Tokom posmatranog perioda kretanja u okviru industrijske proizvodnje će pored ekonomskih kretanja u vanjskom okruženju dosta zavisiti i od internih dinamika u Bosni i Hercegovini. Naime, tokom ovog perioda očekuje se poboljšanje implementacije reformskih mjera na unaprijeđenju poslovnog ambijenta koje provode nadležne institucije u Bosni i Hercegovini. Poboljšanje poslovnog ambijenta je preduslov

za povećanje investicionih ulaganja (domaćih i inostranih), veću iskorištenost postojećih i pokretanje novih kapaciteta, povećanje broja zaposlenih i jačanje konkurentske pozicije bh. proizvođača kako na domaćem tako i na inostranim tržištima. Ako se ima u vidu struktura proizvodnih procesa u Bosni i Hercegovini vrlo je važno blagovremeno i u punom kapacitetu pristupiti procesu zelene tranzicije. Eventualna kašnjenja u procesu zelene tranzicije predstavljaju prijetnju za konkurentnost industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Samo pod uslovom materijalizacije kako eksternih tako i internih pretpostavki, projekcija DEP-a da bi Bosna i Hercegovina mogla ostvariti poboljšanje i pozitivne stope rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje.

Vanjskotrgovinska razmjena BiH tokom 2024. godine zabilježila je određene promjene u odnosu na prethodnu godinu. Kretanje, obim i struktura robne razmjene zavise od različitih faktora. Ključni faktori koji su u 2024. godini uticali na vanjskotrgovinsku razmjenu BiH su globalni ekonomski trendovi, svjetska ekonomska situacija, inflacija i recesioni pritisci koji su imali direktan uticaj na potražnju za domaćim proizvodima na međunarodnom tržištu, dok su se promjene u cijenama energenata, metala i sirovina direktno odrazile na izvozno-uvozne tokove.

Tokom 2024. godine došlo je do smanjenja izvoza za 3,7% i povećanja uvoza za 3,2% u odnosu na prethodnu godinu, što je uticalo na povećanje vanjskotrgovinskog deficita za 13,7%. Fokrivenost uvoza izvozom u 2024. godini na godišnjem nivou iznosi 56,1% i manja je za 4,0 p.b. Uvoz se u 2024. godini zadržao na nivou uvoza iz 2022. godine, dok je izvoz znatno smanjen 10,6%.

U usporedbi sa 2021. godinom uvoz u 2024. godini veći je za 32,7%, a izvoz za 12,6%, međutim vanjskotrgovinski deficit u 2024. godini je mnogo veći, S obzirom da 2021. godina predstavlja godinu oporavka nakon pojave pandemije Covid-19, rezultati vanjskotrgovinske razmjene u 2024. godini bili bi znatno bolji da nisu uslijedili dodatni šokovi koji su negativno utjecali na uvoz i izvoz u ovoj godini. Također, konstantan rast cijena, odnosno visoke stope inflacije, uzrokovale su povećanje u obimu razmjene. Stepenn rasta obima razmjene treba vezati za rast cijena, a ne za povećanje fizičkog t2voza i uvoza.

Podaci ukazuju na potrebu za daljim divemficiranjem izvoza i smanjenjem ovisnosti o uvozu u ključnim sektorima kako bi se poboljšao vanjskotrgovinski bi lans zemlje. Također, ukazuje se na potrebu za daljim praćenjem i analizom vanjskotrgovinskih tokova, kao i na implementaciju strategija koje bi mogle doprinijeti smanjenju trgovinskog deficita i jačanju izvoznog sektora BiH.

1.3. Tržište rada

U 2024. godini u Bosni i Hercegovini je registrovan usporen rast broja zaposlenih lica. Prosječan broj zaposlenih u periodu I-XII 2024. godine je iznosio oko 855,8 hiljada i veći je za 0,7% u odnosu na 2023. godinu. Analiza broja zaposlenih lica prema područjima djelatnosti pokazuje da je usporen rast broja zaposlenih lica posljedica smanjenja broja zaposlenih lica u djelatnosti industrije. Suprotno, najveći doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini dala je djelatnost trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala. Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u 2024. godini iznosio je oko 328,6 hiljada, i manji je za 5,8% u odnosu na isti period 2023. godine. Tokom 2024. godine nastavljen je trend uvećanja plata u Bosni i Hercegovini. Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2024. godine iznosila je 1.381 KM uz nominalni rast od 9,4% u odnosu na isti period 2023. godine. Realni rast neto plate iznosio je 7,5% i praćenje umjerenim rastom inflacije.

Prema prvim raspoloživim podacima u januaru 2025. godine broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je smanjen za 5% g/g i iznosi 323,6 hiljada što ukazuje na postepeni rast broja zaposlenih lica. Istovremeno prosječna neto plata je nominalno uvećana za 13,5% i iznosi 1.508 KM. Bitno je napomenuti da je početkom 2025. godine došlo do uvećanja najnižih plata u oba entiteta što doprinosi rastu prosječne neto plate. Projekcije na tržištu rada do kraja 2025. godine uglavnom su bazirane na očekivanom ekonomskom rastu u posmatranom periodu, odnosno ambijentu poslovanja koji determiniše nivo ekonomske aktivnosti. Pored toga, uzeta su u obzir predviđanja i projekcije određenih međunarodnih institucija koja bi mogla indirektno uticati na poslovno okruženje a time i na

razvoj dešavanja na tržištu rada. ECB u svojim posljednjim projekcijama u martu 2025. godine predviđa da bi stopa nezaposlenosti u eurozoni mogla biti minorno smanjena u odnosu na prethodnu godinu i iznositi 6,3%, uz usporen rast broja zaposlenih lica od 0,4% g/g. Prema projekcijama DEP-a u Bosni i Hercegovini u 2025. godini se očekuje nešto brzi ekonomski rast od 2,7% g/g što bi uticalo da se broj zaposlenih lica nastavi uvećavati u odnosu na prethodnu godinu (oko 0,9%) uz postepeno smanjenje stope nezaposlenosti. Pored toga, rast prosječne neto plate bi mogao iznositi oko 11% g/g. Ipak, projekcije na tržištu rada zavise od rizika koji bi mogli značajno uticali na pretpostavljeni rast plata kao i broj zaposlenih lica.

Izrada srednjoročnog scenarija za period 2026-2028. godine u oblasti tržišta rada bazirana je na očekivanom ekonomskom rastu u posmatranom periodu, odnosno obimu potražnje, trgovine i investicija, ECB u svojim projekcijama predviđa u 2026-2027. godini nešto brži ekonomski rast (u odnosu na 2025. godinu) uz stopu nezaposlenosti u euro zoni od 6,3%- 6,2%. Istovremeno u posmatranom periodu se očekuje rast broja zaposlenih lica od 0,4% što je jednaka stopa rasta u odnosu na 2025. godinu. Prema projekcijama DEP-a, u periodu 2026-2028. godine, u Bosni i Hercegovini se takođe očekuje brži ekonomski rast u poređenju sa prethodnom godinom. Uz bolje poslovne prilike stvorili bi se uslovi za nastavak postepenog rasta broja zaposlenih lica. Pretpostavljeni ekonomski rast bi se trebao odraziti na rast broja zaposlenih lica u mnogom djelatnostima. Kao i prethodnih godina, očekuje se da bi doprinos rasta broja zaposlenih mogao biti skromniji u javnom sektoru u odnosu na ostala područja djelatnosti. Najveći broj zaposlenih lica bi mogao ostati i dalje u oblasti trgovine i prerađivačke industrije koje ujedno zapošljavaju najviše lica (oko 38%), Generalno, uz povoljniju poslovnu klimu, kako u Bosni i Hercegovini tako i u okruženju, u periodu 2026-2028. godine očekuje se povećanje broja zaposlenih lica oko 1,2%-1,5% g/g, uz uvećanje neto plata od 5,2%-5,6% g/g.

1.4. Rizici ostvarenja makroekonomskih projekcija

Rizici po ostvarivanje projekcija ekonomskog rasta u osnovnom scenariju mogu se klasifikovati u dvije grupe (vanjski i unutrašnji). U vrijeme pripreme ovog izvještaja čini se da su vanjski rizici dosta izraženi i predstavljaju veći rizik za realizaciju projekcija ekonomskog rasta iz osnovnog scenarija u odnosu na unutrašnje. Neizvjesnost u vanjskom okruženju, jačanje inflatornih pritisaka kao i slabljenje globalnog ekonomskog rasta zasigurno bi imali negativan utjecaj na potrošnju, investicije, vanjskotrgovinsku razmjenu a samim tim i na projekcije ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovinu u osnovnom scenariju za period 2026.-2028. godina.

S duge strane, prijetnju realizaciji ovih projekcija predstavljaju i unutrašnji izazovi odnosno unutrašnji rizici u Bosni i Hercegovini. Unutrašnje rizike predstavljaju složen sistem donošenja odluka i spor tempo provođenja ekonomskih reformi u zemlji. Eventualna kašnjenja u implementaciji provođenju strukturalnih reformi moglo bi se negativno odraziti na ukupni ekonomski rast. Vrlo je važno istaći rizike koji se tiču klimatskih promjena, odnosno usaglašavanje zakonske regulative u oblasti zelene energije u Bosni i Hercegovini sa važećim propisima u zemljama EU. U tom kontekstu vrijedi istaći da je Bosna i Hercegovina do 2026. godine obavezna usaglasiti domaće zakonodavstvo kao i strukturu ekonomije u skladu sa odredbama Carbon Border Adjustment Mechanism CBAM regulative. Eventualna kašnjenja prilikom usaglašavanja mogli bi značajno ugroziti ukupnu konkurentnost ekonomije u Bosni i Hercegovini kroz smanjenja proizvodnje, izvoza, zaposlenosti, javnih prihoda i u konačnici rezultirati nižim stopama rasta BDP-a za nekoliko p.p.

Što se tiče rizika u srednjem roku, naročito vrijedi istaći rizike na tržištu rada odnosno trend smanjenja radne snage koji je evidentan u posljednjih nekoliko godina. Eventualni nastavak migracija stanovništva (mladi, obrazovan i kvalifikovan kadar) iz Bosne i Hercegovine bi moglo rezultirati smanjenjem produktivnosti i sporijim rastom BDP-a od projektovanog.

Poglavlje 2. – Srednjoročna fiskalna politika

Fiskalna politika, usklađena je sa mjerama Reformske agende, u 2025. godini i narednom srednjoročnom periodu fokusirana je na podršci makroekonomskom rastu, u cilju povećanja fiskalnog prostora politikama koje promovišu dugoročni rast i suzbijaju sivu ekonomiju. Ključne aktivnosti prvenstveno podrazumijevaju djelovanje u pravcu stvaranja povoljnog i stabilnog poslovnog okruženja, atraktivnog za povećan priliv i domaćih i stranih investicija, kao glavnog generatora prognoziranog srednjoročnog makroekonomskog rasta. Provedbu planiranih aktivnosti i dalje prati nastavak reformi u cilju kreiranja stabilnog poreznog sistema i približavanja istog standardima Evropske unije. Vlada Kantona bit će usmjerena na oblikovanje fiskalne politike u cilju promo višanja konkurentnosti, povećanja efikasnosti javnog sektora te jačanja upravljanja javnim finansijama, kako na strani prihoda tako i na strani rashoda budžeta, kao i na pitanje povrata vanjskog duga. Prioriteti u oblasti porezne politike i javnih prihoda u FBiH, a koji će imati utjecaj na Tuzlanski kanton, za period 2026. - 2028. godina biti će orijentisani na nastavku aktivnosti izrade prijedloga zakonskih rješenja kojima će se doprinijeti osiguranju i očuvanju ambijenta pogodnog privrednom rastu, sa stabilnim i predvidivim uslovima poslovanja, te poboljšanju naplate javnih prihoda, kao jednog od osnovnih agregata za planiranje razvojnih, socijalnih i ostalih društvenih potreba i obaveza. Također, kao i u proteklom periodu, nastavlja se kontinuirano provođenje aktivnosti na pojačanom inspekcijskom nadzoru s ciljem poticanja poštivanja propisa u cilju poboljšanja porezne discipline, suzbijanja sive ekonomije, te postizanja efikasnije naplate javnih prihoda.

Poglavlje 3. - Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza

Projekcije prihoda u periodu od 2026.– 2028. zasnovana je na revidiranim projekcijama dostavljenim od Ministarstva finansija TK-a koje se odnose na date projekcije prihoda od indirektnih i direktnih poreza za općinu Kladanj kao i revidiranih projekcija prihoda od indirektnih poreza od JU Direkcijeregionalnih cesta TK-a. Srednjoročne projekcije javnih prihoda u Federaciji BiH prate pozitivna makroekonomska očekivanja u kretanju onih agregata sa kojim su u značajnoj korelaciji.

Kod nekih stavki, u cilju očuvanja fiskalne discipline, već unutar osnovnog scenarija uključeni su i procijenjeni efekti pojedinih visokih rizika po ostvarenje makroekonomskih prognoza. Projekcije su usko vezane za kretanje ekonomije u postpandemijskom periodu kao i negativnim efektima političkih i sigurnosnih dešavanja na globalnom planu (Ukrajina, Bliski Istok i td.). Obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o stanju inflacije, moguće su značajne promjene u krajnjem ishodu makroekonomskih pretpostavki, pa tako i projekcija javnih prihoda. Srednjoročne projekcije prihoda za period 2026.-2028. godina prate makroekonomske prognoze za navedeni period, uz zadržani nivo opreznosti i konzervativnosti u procjenama.

- Indirektni porezi

Kada je riječ o projekcijama prihoda od indirektnih poreza, iste su bazirane na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje (OMA) iz aprila 2025. godine. Na osnovu srednjoročnih kretanja krajnje potrošnje izvršena je procjena učešća Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima Federacije BiH, po godinama, zasnovana i na planu otplate vanjskog duga u periodu 2026-2028. godina.

Svaki neplanirani događaj u 2025. godini, koji se u značajnoj mjeri može odraziti na pretpostavljene iznose javnih prihoda, eventualno će dovesti i do vanrednog revidiranja projekcija prihoda.

Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22) je detaljno definisana raspodjela prihoda od indirektnih poreza između Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcije za ceste.

Uzimajući u obzir makroekonomske prognoze viših nivoa vlasti kada je u pitanju srednjoročna fiskalna politika Općina Kladanj će u narednom periodu imati za prioritet da u okviru svojih nadležnosti nastavi sa poduzimanjem mjera usmjerenih na poboljšanje fiskalnih kapaciteta i jačanju fiskalne održivosti, pri tome se vodeći kao i do sada racionalnim ulaganjima i trošenju raspoloživih budžetskih sredstava obzirom na cjelokupnu ekonomsku situaciju koja je dosta neizvjesna.

Obzirom da su projekcije prihoda usko vezane za privredni rast, najveći rizik po projekcije kojim smo se vodili pri izradi ovog dokumenta je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta.

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih dadžbina i akciznih dažbina) uplaćuju se na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju sljedećim redoslijedom:

1. Otplata vanjskog duga,
2. Raspodjela na račun rezervi,
3. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija BiH,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 54/20, 55/20-Isp, 63/20, 88/20, 28/21, 56/21, 83/21, 01/22, 34/22, 57/22, 76/22, 93/22, 94/22, 10/23, 37/23, 81/23, 23/24, 36/24, 57/24, 80/24, 99/24 i 29/25), definisano je da od ukupno doznačenog iznosa prihoda od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinstvenog računa koji pripadaju nadležnim kantonalnim organima za ceste, kantonalni organi za ceste usmjeravaju 42% sredstava na račun općinskih organa, što čini 25% ukupno doznačenih sredstava.

Također, definisano je da od ukupno doznačenog iznosa prihoda od putarine u iznosu od 0,25 KM po jednom litru, za izgradnju autocesta i drugih cesta koji pripadaju nadležnim kantonalnim organima za ceste, kantonalni organi za ceste usmjeravaju 42% sredstava na račun općinskih organa, što čini 25% ukupno doznačenih sredstava.

- Direktni porezi

Služba za budžet, finansije i poduzetništvo općine Kladanj je projekciju prihoda od direktnih poreza u Dokumentu okvirnog budžeta općine Kladanj za 2026.-2028. godinu uradila na bazi ostvarenih prihoda u 2024. godini, procjenjenih prihoda za 2025. godinu i Revidiranih projekcija koje su dostavljene od strane Ministarstva finansija TK za općine Tuzlanskog kantona i Revidiranih projekcija prihoda od indirektnih poreza od JU Direkcije regionalnih cesta Tuzlanskog kantona.

Poglavlje 4.- Prihodi budžeta općine Kladanj

4.1. Ukupni raspoloživi prihodi

Očekivani nivo ukupnih poreznih i neporeznih prihoda, koji su na raspolaganju za finansiranje potreba iz Budžeta općine Kladanj iznosi 5.774.673,00 KM u 2025. godini.

Projektovani nivo prihoda (porezni i neporezni) u 2026.godini iznosi 6.320.984,00 KM, 2027. godini 6.665.354,00 KM i 2028. godine 6.988.620,00 KM.

Iz datih projekcija može se vidjeti da je projektovani iznos ukupnih poreznih i neporeznih prihoda u 2026. godini veći za 9,46 % u odnosu na plan 2025. godine, dok su u 2027 godini projektovani prihodi u odnosu na 2026. godinu veći za 5,44 %, a u 2028 godini projektovani prihodi u odnosu na 2027. godinu su veći za 4,84%.

U sljedećoj tabeli su navedeni izvršenje za 2024. godinu, plan 2025. godine i projekcije prihoda i primitaka općine Kladanj za period 2026-2028. godina.

Naziv prihoda	Ostvarenje 01.01.- 31.12.2024.	Plan Budžeta za 2025	Projekcije Budžeta		
			2026	2027	2028
I UKUPNO PRIHODI BUDŽETA (A+B+C+D+E)	6.694.376,07	8.524.447,00	9.368.000,00	9.508.000,00	9.658.000,00
A. 710000 - Porezni prihodi (1 do 7)	4.000.027,66	4.414.456,00	4.898.384,00	5.206.954,00	5.500.120,00
1. 711100 - Porez na dobit pojedinaca i preduzeća	371,88	2.900,00	5.500,00	6.000,00	6.500,00
2. 713100 - Zaostale uplate poreza na plaću	1.235,12	6.000,00	6.500,00	7.000,00	7.500,00
3. 714100 - Porez na imovinu	189.201,84	292.000,00	240.000,00	250.000,00	260.000,00
4. 715100 - Porez na prod. dob.i usluga, ukupni prom. ili dodat.vred.	131,56	0,00	1.250,00	1.300,00	1.350,00
5. 716100 - Porez na dohodak	1.545.948,19	1.680.672,00	1.943.835,00	2.052.326,00	2.168.462,00
6. 717100 - Prihodi od indirektnih poreza	2.263.138,15	2.432.684,00	2.700.649,00	2.889.628,00	3.055.558,00
7. 719100 - Ostali porezi	0,92	200,00	650,00	700,00	750,00
B. 720000 - Neporezni prihodi (1 do 9)	882.651,69	1.360.217,00	1.422.600,00	1.458.400,00	1.488.500,00
1. 721100 - Prihodi od nefinan.Jav. preduz. i finan. javnih instit.	224.579,47	190.621,00	217.800,00	225.000,00	230.000,00
2. 721200 - Ostali prihodi od imovine	1.059,94	1.530,00	1.300,00	1.400,00	1.500,00
3. 722100 - Administrativne takse	74.515,60	91.000,00	105.000,00	110.000,00	115.000,00
4. 722300 - Komunalne naknade i takse	69.908,19	115.300,00	117.500,00	120.000,00	122.000,00
5. 722400 - Ostale budžetske naknade i takse	300.283,99	713.866,00	655.000,00	660.000,00	665.000,00
6. 722500 – Naknade i takse po federalnim zakonima i dr. propisima	192.462,03	214.200,00	255.000,00	260.000,00	265.000,00
7. 722600 - Prihodi	6.843,03	13.100,00	35.000,00	40.000,00	42.000,00

od pruž. jav. usluga (prih. od sop. djelat.)					
8. 722700 - Neplanirane uplate - prihodi	12.327,04	19.700,00	30.000,00	35.000,00	40.000,00
9. 723100 - Novčane Kazne	672,40	900,00	6.000,00	7.000,00	8.000,00
C. 730000 - Tekući transferi i donacije	1.133.533,45	1.770.000,00	2.104.299,00	2.168.300,00	1.795.380,00
D.740000 - Kapitalni transferi	678.163,27	979.274,00	941.717,00	673.346,00	873.000,00
E. 770000 - Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	0,00	500,00	1.000,00	1.000,00	1.000,00

- Prihodi od indirektnih poreza

U Budžetu općine Kladanj prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda od indirektnih poreza uplaćuje se dio poreza na dodanu vrijednost (PDV), dio poreza koji pripada Direkciji cesta i dio poreza za finansiranje autocesta u FBiH, a uplaćuje se prema zakonom određenim kriterijima jedinicama lokalne samouprave.

Najznačajniji u ovoj grupi prihoda je prihod od PDV-a, koji je u DOB-u planiran u skladu sa smjericama datim od strane viših nivoa vlasti sa projekcijom povećanja za predstojeći trogodišnji period.

Projekcija PDV-a za 2026.godinu iznosi 2.700.649,00 KM, što je za 11,02 % više u odnosu na plan 2025.godine koji iznosi 2.432.684,00 KM. Prema projekcijama datim od viših nivoa vlasti, iznos PDV-a u 2027. godini povećava se za 6,99 % u odnosu na iznos u 2026.godini i iznosi 2.889.628,00 KM, dok se u 2028.godini predviđa rast za 5,74 % u odnosu na 2027.godinu i iznosi 3.055.558,00 KM.

- Porez na dohodak

Projekcije prihoda od poreza na dohodak u periodu 2026.- 2028. godina zasnivaju se na projekcijama dostavljenih od strane Ministarstva finansija TK za općine Tuzlanskog kantona iz mjeseca juna 2025.godine. Prihodi od poreza na dohodak, u skladu sa važećim projekcijama datim od strane viših nivoa vlasti, u 2026. godini veći su za 15,65 % u odnosu na plan 2025. godine, za koju je planirano ostvarenje u iznosu od 1.680.672,00 KM. U periodu 2026.- 2028. godina projekcije prihoda po osnovu poreza na dohodak pokazuju rast. U 2027.godini planirani su u iznosu od 2.052.326,00 KM i veći za 5,58 % u odnosu na 2026.godinu u kojoj su planirani u iznosu od 1.943.835,00 KM. Daljnji rast planiran je i u 2028.godini i planirani su u iznosu od 2.168.462,00 KM, što je za 5,65 % više u odnosu na iznos projekcije za 2027. godinu.

- Porezi na imovinu

Ovi porezi obuhvataju porez na imovinu od fizičkih i pravnih lica, porez na imovinu za motorna vozila, porez na nasljeđe i darove, porez na promet nepokretnosti fizičkih i pravnih lica koji se naplaćuju i raspoređuju između budžeta kantona i općina prema kantonalnim propisima.

Projekcija ovih prihoda za 2026.godinu iznose 240.000,00 KM, i manje su za 17,80% u odnosu na planirani nivo ostvarenja u 2025. godini koji iznosi 292.000,00 KM. U 2027.godini ovi prihodi planirani su u iznosu od 250.000,00 KM što je za 4,16 % više u odnosu na plan 2027. godine, dok je u 2028. godini planirano ostvarenje u iznosu od 260.000,00 KM što je za 4,00 % više u odnosu na 2027 godinu.

- Neporezni prihodi

Neporezni prihodi uključuju:

- Administrativne takse
- Komunalne naknade i takse
- Ostale budžetske naknade i takse
- Novčane kazne
- Posebne naknade i takse
- Ostali neporezni prihodi (uključujući i vlastite prihode budžetskih korisnika)

Očekivani ukupni iznos prikupljenih neporeznih prihoda u 2025. godini iznosi **1.360.217,00 KM**.

Projekcija ostvarenja neporeznih prihoda u 2026. godini je veća za 4,58 % u odnosu na projekciju ostvarenja u 2025. godini, a u 2027. godini projekcija ostvarenje je veća za 2,51 % u odnosu na projekciju ostvarenja u 2026. godini. U 2028. godini projekcija ostvarenje je veća za 2,06 % u odnosu na projekciju ostvarenja u 2027. godini.

Potrebno je napomenuti da su neporezni prihodi još uvijek najslabija tačka sagledavanja prihoda, koji se kao takvi različito tretiraju u kantonima, općinama i Federaciji, zbog čega treba uslijediti njihovo specifičano i unificirano praćenje.

4.2. Rizici po projekcije prihoda

Obzirom da su rizici po projekcije najvećim dijelom vezani za vanjske faktore (situaciji vezanoj za rat i energetske krizu), neizvjesnost povezana sa projekcijama na visokoj je razini. Razvoj događaja na ukrajinskom ratištu i rješavanje globalnih energetske probleme predstavljaju glavne rizike po načinjene projekcije.

S druge strane, na ostvarenje projekcija utjecat će i unutrašnji faktori vezani za kompleksnu administrativnu organizaciju Federacije BiH, složen sistem donošenja odluka, spor tempo provođenja reformskih mjera i sl. Eventualna kašnjenja u provođenju strukturnih reformi mogla bi se negativno odraziti na privredni rast. Također, rizik koji se odnosi na migraciju stanovništva pogotovo aktivnog radnog stanovništva iz Federacije BiH u konačnici bi mogao imati negativan odraz na produktivnost te rezultirati sporijim rastom BDP - a od projektovanog.

Kao rizik po projekcije značajno je navesti i stabilnost u proizvodnji električne energije koji u znatnoj mjeri ovisi o hidrološkim prilikama. Naime, nepovoljne hidrološke prilike mogle bi se loše odraziti na ukupnu proizvodnju električne energije, a samim tim i na fizički obim industrijske proizvodnje, a što bi opet imalo negativan odraz na ostale komponente BDP - a.

Izvršenje raspoloživih prihoda po osnovu indirektnih poreza za budžetske korisnike u Federaciji BiH direktno će ovisiti i o visini otplate vanjskog duga, s obzirom da se ukupan iznos prihoda s Jedinog računa, koji pripada Federaciji BiH, u skladu s članom 21. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja („Službeni novine BiH“, broj 44/03, 52/04, 4/07, 4/08, 50/08 - dr. zakon, 49/09, 32/13 i 91/17) umanjuje za iznos sredstava potrebnih za servisiranje inozemnog duga Federacije BiH.

Veliki uticaj i rizik za stabilne projekcije prihoda za naredni period predstavlja vanjski dug FBiH, jer je Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH predviđeno da se iz sredstava PDV-a, koja su sa JRT dodijele za finansiranje Federacije, kantona, općina i Direkcije cesta, prvo izvrši otplate vanjskog duga Federacije, te se onda vrši raspodjela ostatka sredstava na ostale korisnike.

Izvršenje raspoloživih prihoda po osnovu indirektnih poreza za budžetske korisnike u Federaciji BiH direktno će ovisiti i o visini otplate vanjskog duga, s obzirom da se ukupan iznos prihoda s Jedinog računa, koji pripada Federaciji BiH, u skladu s članom 21. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja („Službeni novine BiH“, broj: 44/03) umanjuje za iznos sredstava potrebnih za servisiranje inozemnog duga Federacije BiH.

Poglavlje 5 - Struktura potrošnje u javnom sektoru

U ovom poglavlju je opisana politika javnih rashoda i dat kratak pregled ključne problematike vezane za oblasti upravljanja resursima javnog sektora. Data je analiza strukture javnih rashoda po glavnim ekonomskim stavkama i trendovi njihovih kretanja. Ova analiza je važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju date su preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. Kao i prethodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fiskalne politike kroz smanjenje javne potrošnje.

Općina Kladanj će i u narednom periodu biti opredjeljena za provođenja mjera štednje javne potrošnje u periodu 2026. – 2028. godine, čiji je osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Mjere štednje javne potrošnje će se provoditi kroz ograničavanje rasta tekućih rashoda, uz istovremeno nastojanje očuvanja socijalne pravednosti i zaštite najugroženijih grupa stanovništva i boračkih populacija, te osiguranje aktivnog doprinosa povećanju investicionih aktivnosti.

5.1.Rashodi Budžeta općine Kladanj

U slijedećoj tabeli prikazane su Budžetske procjene prema ekonomskoj klasifikaciji sa projekcijama rashoda i izdataka za period 2026 – 2028 godina:

Naziv Rashoda	Ostvarenje 01.01.- 31.12.2024.	Plan Budžeta za 2025	Projekcije Budžeta 2026	Projekcije Budžeta 2027	Projekcije Budžeta 2028
I UKUPNO RASHODI BUDŽETA	7.994.634,94	8.524.447,00	9.110.000,00	9.250.000,00	9.400.000,00
A. 611000 –Plaće i naknade troškova zaposlenih (1 do 2)	1.709.781,70	1.980.127,00	1.965.000,00	2.000.000,00	2.035.000,00
1. 611100 –Bruto plaće i naknade plaća	1.438.759,60	1.673.527,00	1.625.000,00	1.650.000,00	1.675.000,00
2. 611200 –Naknade troškova zaposlenih	271.022,10	306.600,00	340.000,00	350.000,00	360.000,00
B. 612000 - Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi(1 do 2)	155.674.76	182.044,00	177.400,00	180.600,00	183.700,00
1. 612100 - Doprinosi poslodavca	151.069,32	176.551,00	172.000,00	175.000,00	178.000,00
2. 612200 – Ostali doprinosi	4.605,44	5.493,00	5.400,00	5.600,00	5.700,00
C. 613000 - Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge (1 do 9)	1.043.003,41	1.479.867,00	1.431.973,00	1.460.473,00	1.488.973,00
1. 613100 – Putni troškovi	423,75	11.300,00	12.500,00	13.000,00	13.500,00
2. 613200 –Izdaci za energiju	231.511,63	260.000,00	265.000,00	270.000,00	275.000,00
3. 613300 – Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	232.540,48	302.400,00	260.000,00	265.000,00	270.000,00

4. 613400 – Nabavka materijala i sitnog inventara	39.648,45	60.000,00	64.000,00	65.000,00	66.000,00
5. 613500 – Izdaci za usluge prevoza i goriva	24.391,85	34.000,00	46.000,00	47.000,00	48.000,00
6. 613600 -Unajmljivanje imovine, opreme i nemater. imovine	3.472,65	3.473,00	13.473,00	13.473,00	13.473,00
7. 613700 - Izdaci za tekuće održavanje	210.615,89	324.071,00	305.000,00	310.000,00	315.000,00
8. 613800 - Izdaci osig., bankar. Usl. I usl. Plat. Prometa	10.671,20	18.600,00	26.000,00	27.000,00	28.000,00
9. 613900 - Ugovorene i druge posebne usluge	289.727,51	466.023,00	440.000,00	450.000,00	460.000,00
D.614000 - Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.583.325,49	2.087.501,00	2.148.000,00	2.204.000,00	2.260.000,00
1. 614100 - Tekući transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	72.724,65	119.960,00	88.000,00	89.000,00	90.000,00
2. 614200 - Tekući transferi pojedincima	289.439,89	471.500,00	360.000,00	370.000,00	380.000,00
3. 614300 - Tekući transferi neprofitnim organizacijama	907.286,18	1.080.220,00	1.215.000,00	1.235.000,00	1.255.000,00
4. 614400 - Subvencije javnim preduzećima	163.978,04	225.821,00	240.000,00	250.000,00	260.000,00
5. 614500 - Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	100.956,00	150.000,00	140.000,00	150.000,00	160.000,00
6. 614800 - Drugi tekući rashodi	48.940,73	40.000,00	105.000,00	110.000,00	115.000,00
E. 615000 - Kapitalni transferi	21.892,00	80.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
F. 616000 - Izdaci za kamate	3.508,58	6.708,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
G. 821000 - Izdaci za nabavku stalnih sredstava	3.438.464,85	2.625.000,00	3.177.627,00	3.194.927,00	3.222.327,00
H. 823000 - Izdaci za otplate dugova	38.984,15	83.200,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00

Poglavlje 6 - Budžetski prioriteti za period 2026- 2028. godina

Budžet je glavni instrument za određivanje politika Vlada. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi Vlade prevode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

Osnovna funkcija Dokumenta okvirnog budžeta općine Kladanj za period 2026.-2028. godina, je da pored osiguranja fiskalne discipline budžetskih korisnika osigura alokaciju budžetskih sredstava u skladu sa prioritetima Općine Kladanj.

Cilj Dokumenta okvirnog budžeta je da pruži kvalitetniji strateški osnov za srednjoročno planiranje budžeta i pripremu godišnjih budžeta, kroz povezivanje trogodišnjih projekcija rashoda sa utvrđenim srednjoročnim prioritetima općine.

Srednjoročne projekcije prihoda za period 2026.-2028. godina prate pozitivne makroekonomske prognoze za navedeni period, ali istovremeno zadržavajući određeni nivo opreznosti i konzervativnosti u procjenama. Projekcije su usko vezane za pretpostavljenu brzinu oporavka ekonomije u postpandemijskom periodu, ali i sa najnovijim negativnim dešavanjima u Ukrajini, te na Bliskom istoku, koja su se odrazila na cjelokupnu ekonomiju.

Obzirom na krajnju nepredvidivost mogućih budućih šokova, posebno kada je riječ o stanju inflacije, moguće su značajne promjene u krajnjem ishodu makroekonomskih pretpostavki, pa tako i projekcija javnih prihoda.

U narednom periodu prioriteti prije svega će biti usmjereni na:

Održavanje tekuće likvidnosti i nastavak finansijske stabilizacije Budžeta Općine Kladanj, stvaranje povoljnog poslovnog okruženja kroz razvijanje partnerskih odnosa između javnog i privatnog sektora, pružanje podrške razvoju poduzetništva i obrta, poljoprivrednoj proizvodnji, razvoju uslužnih djelatnosti (trgovina, ugostiteljstvo, turizam, transport i dr) u cilju očuvanja postojećih i otvaranja novih radnih mjesta, unapređenju struktura Civilne zaštite, zaštita okoliša, stvaranje funkcionalne i efikasnije lokalne uprave prilagođene potrebama građana, privrednih i drugih subjekata, transparentnije trošenje javnih sredstava, aktivnosti na efikasnijoj naplati općinskih naknada, poboljšanje usluga javnog sektora na nivou lokalne zajednice u oblasti komunalnih poslova, socijalne i zdravstvene zaštite pripadnika boračke populacije i lica u stanju socijalne potrebe, unapređenje sektora sporta i kulture, stvaranje partnerskih odnosa sa nevladinim sektorom, saradnja sa mladima, aktivnosti na jačanju i promociji turističke ponude i promociji kulturno historijskog naslijeđa općine Kladanj.

U skladu sa članom 18. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine Federacije BiH“, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25) nakon usvajanja od strane Općinskog načelnika, ovaj dokument bit će objavljen na web stranici Općine Kladanj i dostavljen Općinskom vijeću Kladanj kao informacija.

Sadržaj

Uvod u Dokument okvirnog budžeta

Poglavlje 1. - Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze

1.1. Ekonomski rast

1.2. Industrijska proizvodnja i robna razmjena

1.3. Tržište rada

1.4. Rizici ostvarenja makroekonomskih projekcija

Poglavlje 2. – Srednjoročna fiskalna politika

Poglavlje 3. - Srednjoročna porezna politika i prognoza direktnih i indirektnih poreza

Poglavlje 4.- Prihodi budžeta općine Kladanj

4.1. Ukupni raspoloživi prihodi

4.2. Rizici po projekcije prihoda

Poglavlje 5 - Struktura potrošnje u javnom sektoru

5.1. Rashodi Budžeta općine Kladanj

Poglavlje 6 - Budžetski prioriteti za period 2026- 2028. godina

OPĆINA KLADANJ
Općinski načelnik
Broj:02-11-1551/25
Kladanj 27.06.2025. godine

OPĆINSKI NAČELNIK
Edis Šarić, dipl.ecc

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Edis Šarić', written over a faint circular stamp.